

နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရာတွင် နိုင်ငံတော်အချုပ်အခြာအာဏာ၏ ခက်မသုံးဖြာဖြစ်သည့် ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေးဟူသည့် မဏ္ဍိုင်ကြီးသုံးရပ်ဖြင့် အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ထိန်းကျောင်းဆောင်ရွက်သည်ဟု ဆိုထားရာ ဥပဒေဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို ပြည်သူများ သိရှိလေ့လာနိုင်ရန် စာရေးသူ မောင်စာက ၎င်းတို့အကြောင်းကို ဖော်ပြပေးသွားပါမည်။ ဆောင်းပါးတွင်ပါရှိသည့် အကြောင်းအရာများသည် စာရေးသူ၏ အာဘော်သာဖြစ်ပါသည်။ (စာတည်းအဖွဲ့)

၂၀၂၀ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနှင့်အတူ (၃) နိုင်ငံရေးပါတီများ



မောင်စာက

ရွေးကောက်ပွဲဟုဆိုလျှင် နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ အခန်းကဏ္ဍက အရေးပါလာသည်။ ရွေးကောက်ပွဲကိုပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်နှင့် ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်တို့က စီမံကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများနှင့် တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ကြသည်။ မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများက ဆန္ဒမဲပေးကြရသည်။ ဤသို့ဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲတိုင်း ရွေးကောက်ပွဲတိုင်း ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၊ နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် မဲဆန္ဒရှင်များ သုံးဦးသုံးဖလှယ်သည် ကြိုတင်သတ်မှတ်အဖြစ် ဖြစ်တွေ့ကြရသည်။ ဤတွင် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများအကြောင်း အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြပါမည်။

မှတ်ပုံတင်ခြင်း

လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ရပ်အဖြစ်နှင့် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည်ဆိုပါက နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်တွင် မှတ်ပုံတင်ထားပြီး ဖြစ်ရပါမည်။

နိုင်ငံရေးပါတီအမျိုးအစားနှစ်မျိုး

နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်သည့်အခါ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးတွင် စည်းရုံးဆောင်ရွက်သည့်ပါတီနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုအတွင်း၌သာ စည်းရုံးဆောင်ရွက်သည့်ပါတီဟူ၍ နိုင်ငံရေးပါတီ နှစ်မျိုး နှစ်စားရှိသည်။

ယင်းပါတီ နှစ်မျိုး၏ အဓိကခြားနားချက်မှာ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးတွင် စည်းရုံးမည့် ပါတီဖြစ်ပါက နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုသည့်နေ့ရက်မှ စ၍ ရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း ပါတီဝင်ဦးရေ အနည်းဆုံး ၁၀၀၀ ကို စည်းရုံးပြီးဖြစ်ကြောင်း ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သို့ တင်ပြရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးတွင် ကျင်းပသော မည်သည့်လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်တွင်မဆို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ရှိသည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုအတွင်း၌သာ စည်းရုံးမည့်ပါတီဖြစ်ပါက နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုသည့်နေ့မှစ၍ ရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း ပါတီဝင်ဦးရေ အနည်းဆုံး ၅၀၀ ကို စည်းရုံးပြီးဖြစ်ကြောင်း ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သို့ တင်ပြရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ယင်းပါတီစည်းရုံးသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းတွင် ကျင်းပသော မည်သည့်လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်တွင်မဆို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ရှိသည်။

စည်းမျဉ်း၊ အလံနှင့် တံဆိပ်

နိုင်ငံရေးပါတီတိုင်းသည် ပါတီစည်းမျဉ်းနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိသည်။ နိုင်ငံရေးဝါဒ သဘောတရားရှိသည်။ ကိုယ်ပိုင်အလံရှိသည်။ ကိုယ်ပိုင်တံဆိပ်ရှိသည်။ ယင်းတို့ကို နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ရရှိရန် စတင်လျှောက်ထားစဉ်ကတည်းက သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း လျှောက်လွှာနှင့်အတူ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သို့ တင်ပြ၍ အတည်ပြုချက်ယူရသည်။

ပါတီဝင်များစည်းရုံးခြင်း

နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုသည် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ရရှိသည့်နေ့မှစ၍ သတ်မှတ်ထားချက်များနှင့် ကိုက်ညီသော ပါတီဝင်ခွင့်လျှောက်ထားသူများအား ပါတီဝင်အသိအမှတ်ပြုလွှာများ ထုတ်ပေးခြင်း၊ ပါတီဝင်များထံမှ ပါတီဝင်ကြေး၊ ပါတီလစဉ်ကြေးများကောက်ခံခြင်းနှင့် စည်းရုံးခြင်းများကို ပါတီစည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

ပါတီရန်ပုံငွေထားရှိခြင်း

နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုသည် မိမိ၏ပါတီပိုင်ရန်ပုံငွေကို အောက်ပါအတိုင်း ကောက်ခံစုစည်း၍ စာရင်းပြုစုထားရှိရသည်-

များကို သုံးစွဲခွင့်ရှိသည်။

ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်နှင့် အသုံးစရိတ်

နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ရပ်သည် လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လွှတ်တော်သက်တမ်းတစ်ရပ်အတွင်း အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စေ၊ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စေ မိမိပါတီကို ကိုယ်စားပြု၍ ရွေးကောက်ခံသော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးစီအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အသုံးစရိတ်များကို သုံးစွဲခွင့်ရှိသည်။

ပါတီများဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်

၇ - ၁၁ - ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်က ကျင်းပခဲ့သည့် ပထမအကြိမ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၃၇ ပါတီ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ ပါတီ ၂၂ ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်က မဲဆန္ဒနယ် ၄၅ နေရာအတွက် ကျင်းပခဲ့သည့် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၁၇ ပါတီ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ ပါတီသုံးခုမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်သည့်အခါ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးတွင် စည်းရုံးဆောင်ရွက်သည့်ပါတီနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုအတွင်း၌သာ စည်းရုံးဆောင်ရွက်သည့် ပါတီဟူ၍ နိုင်ငံရေးပါတီ နှစ်မျိုး နှစ်စားရှိ . . .

- (၁) ပါတီဝင်များထံမှ ကောက်ခံရရှိသော ပါတီဝင်ကြေးနှင့် ပါတီလစဉ်ကြေး၊
 - (၂) ပြည်တွင်းရှိ နိုင်ငံသားတစ်ဦးချင်းကဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့အစည်းလိုက်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံသားပိုင် ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီအစုအဖွဲ့ကဖြစ်စေ ၎င်းတို့ တရားဝင်ရရှိထားသော ငွေကြေးပစ္စည်းများထဲမှ ပါတီသို့ လှူဒါန်းထည့်ဝင်သည့် ငွေကြေး သို့မဟုတ် ပစ္စည်း။
 - (၃) ပါတီပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ တရားဝင်ရရှိသော ငွေနှင့် အမြတ်အစွန်း။
- အထက်အပိုဒ် (၁) နှင့် (၂) တို့အရ ရရှိသော ငွေကြေးပစ္စည်းများအပေါ်တွင် ထမ်းဆောင်ရမည့် အခွန်အခများကို ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသည်။

စည်းရုံးခွင့်နှင့် အသုံးစရိတ်

နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ရပ်သည် နိုင်ငံတော်အတွင်း ဥပဒေနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာ စည်းရုံးခွင့်ရှိသည်။ လွှတ်တော်သက်တမ်းတစ်ရပ်အတွင်း မိမိပါတီစည်းရုံးရေးအတွက် ပါတီစည်းမျဉ်းနှင့်အညီ သတ်မှတ်ထားသော အသုံးစရိတ်

၈ - ၁၁ - ၂၀၁၅ ခုနှစ်က ကျင်းပခဲ့သည့် ဒုတိယအကြိမ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၉၁ ပါတီ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ ပါတီ ၂၂ ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်က မဲဆန္ဒနယ် ၁၉ နေရာအတွက် ကျင်းပခဲ့သည့် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၂၄ ပါတီ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရာ ငါးပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်က မဲဆန္ဒနယ် ၁၃ နေရာအတွက် ကျင်းပခဲ့သည့် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၂၄ ပါတီ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရာ လေးပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည်။

ပါတီဖျက်သိမ်းခြင်း

ပါတီတစ်ခုသည် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၌ ပြည်သူ့လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်များအနက် အနည်းဆုံး မဲဆန္ဒနယ် သုံးခုတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှုမပြုနိုင်လျှင် သို့မဟုတ်

ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ၌ သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မှုမပြုနိုင်လျှင် ပါတီအဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်ပိုင်ခွင့်မရှိပါ။ ပါတီအဖြစ်မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမှ ဖျက်သိမ်းခံရပါမည်။

ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအပြီးတွင် ပါတီမှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမှ ပါတီငါးခု ဖျက်သိမ်းခံရပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲအပြီး နှစ်ပါတီ ဖျက်သိမ်းခံရသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအပြီးတွင် မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမှ ဖျက်သိမ်းခံရသည့်ပါတီမရှိခဲ့ပါ။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲအပြီး တစ်ပါတီ ဖျက်သိမ်းခံရသည်။

ယနေ့အချိန်တွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့အထိ နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၉၈ ပါတီ မှတ်ပုံတင်ထားပြီး ဖြစ်သည်။ ပါတီသုံးခုမှာ ယာယီရပ်ဆိုင်းထားခြင်းခံရသဖြင့် ၉၅ ပါတီကျန်ရှိသည်။ ပါတီတည်ထောင်ခွင့်စိစစ်ဆဲသုံးပါတီဖြစ်ပြီး မှတ်ပုံတင်ခွင့်စိစစ်ဆဲ သုံးပါတီဖြစ်သည်။ ယင်းပါတီများ ပါတီမှတ်ပုံတင်ခွင့်ရရှိပါက နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၁၀၁ ပါတီ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ဖွယ်ရှိပါမည်။

ကြိုတင်ပြင်ဆင်ကြရပါမည်

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအတွက် နိုင်ငံရေးပါတီများအားလုံးက မိမိတို့ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည်များကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ကြရပါမည်။ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည့် လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်များကို စိစစ်ရသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကို ရွေးချယ်ရသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ မဲရ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အကူကိုယ်စားလှယ်များ၊ ရွေးကောက်ပွဲကိုယ်စားလှယ်များကိုခန့်ထားနိုင်ရန် စီစဉ်ရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်းတွေ ဖွင့်လှစ်၍ပို့ချပေးရသည်။ မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများအား ထိတွေ့စည်းရုံးရသည်။ ဤမျှ များပြားသော လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကြိုတင်ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ကြရမည်ဖြစ်သဖြင့် အချိန်နှင့်အမျှ အလေးထားဂရုပြု သတိမူသင့်ကြသည်။

ရွေးကောက်ပွဲနှင့်အတူ

နိုင်ငံရေးပါတီများအတွက် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်သည် အရေးကြီးသော နှစ်တစ်နှစ်ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျင်းပမည့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် မိမိတို့ပါတီက လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း များများရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရရေး မျှော်မှန်းကြိုးစားကြရပါမည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်ကို ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းများ စီမံဆောင်ရွက်ရင်း ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်ရွေးကောက်ပွဲနှင့်အတူ ဖြတ်ကျော်ရမည်ဖြစ်ကြောင်းပါ။

- ❖ လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်အများတွင် ဥပဒေနှင့်အညီ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ကြပါစေ။
- ❖ အမျိုးသမီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ကြပါစေ။
- ❖ လူတော်လူကောင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးချယ်နိုင်ကြပါစေ။